

1.Məktəbəqədər təhsil müəssisələri

1.5. Otaqların təbii və süni işıqlandırılmasına dair tələblər

1.5.1. Məktəbəqədər təhsil müəssisələri binalarının əsas otaqları təbii işıqlanmaya malik olmalıdır.

1.5.2. Əsas otaqların qeyri-bərabər təbii işıqlanması 3:1 nisbətindən artıq olmamalıdır. Təbii işıqlanma əmsalı göstəricisi qrup (oyun) və yataq otaqlarında, tibb kabinetində, izolyatorun palatalarında, idman və musiqi məşğələləri otaqlarında, kompyuter sinfində 1,5 faizdən, soyunub-geyinmə otağında isə 1 faizdən az olmayaraq qəbul edilir. Həyətdə yerləşən bufetdə, anbar otağında və sanitariya qovşağında təbii işıqlanmanın olmamasına yol verilir.

1.5.3. Qrup (oyun) və yataq otaqlarında işıqdüşmə mənbələri günəşdən mühafizə olunmaq üçün tənzimlənən qurğularla təchiz edilir. Günəşdən mühafizə qurğuları kimi daxili, şüşəarası, xarici və şaquli istiqamətli jalüzlərdən istifadə olunur. Jalüz üçün istifadə edilən material suya, yuyucu və dezinfeksiya vasitələrinə qarşı davamlı olmalıdır. Qrup otaqlarının pəncərəsində asılan pərdələr (jalüz) təbii işıqlanmanı azaltmamalıdır. Uşaqlar yatan zaman yataq otaqlarında pərdələrin bağlanmasına yol verilir. Qalan vaxtlarda isə otaqların insolyasiyasının təmin edilməsi üçün pərdələr açıq vəziyyətdə saxlanılır.

1.5.4. Birtərəfli işıqlanma zamanı qrup (oyun) otaqlarının işıq düşən istiqamətdən uzunluğu 6 m-dən çox olmamalıdır.

1.5.5. Pəncərə altlıqlarında təbii işıqlanma səviyyəsini azaldan enliyarpaqlı güllərin və bitkilərin yerləşdirilməsinə yol verilmir. Güllərin hündürlüyü 15 sm-dən artıq olmamalıdır. Güllər divardan asılmış vəziyyətdə və döşəmədən 65-70 sm hündürlükdə olan dibçəklərdə və ya təbii guşələrdə yerləşdirilməlidir.

1.5.6. Kifayət qədər təbii işıqlanma olmayan şəraitdə keçirilən məşğələlər zamanı əlavə süni işıqlanma təmin edilməlidir.

1.5.7. Süni işıqlanma mənbələri bütün otaqların kafi dərəcədə və bərabər işıqlanmasını təmin etməlidir. Lüminessent işıqlanmaya üstünlük verilməlidir. Əsas otaqlarda süni işıqlanma normativləri (lüminessent lampalarından istifadə zamanı) 5 nömrəli cədvəldə göstərilmişdir:

1.5.8. Közərmə lampalarından istifadə olunan zaman işıqlanma normaları iki dəfə azalır.

1.5.9. İşıqlandırıcı armatur işığın bərabər paylanmasını təmin etməlidir. Lampaların seçimi və çiraqların yerləşdirilməsi (lüminessent lampalarından istifadə zamanı) 6 nömrəli cədvələ uyğun həyata keçirilməlidir:

1.5.10. Közərmə lampalarından istifadə zamanı işıqlanmanın səviyyəsi 150 lx-dən az olmamalıdır. Közərmə lampaları şamdan tipli mühafizə armaturu ilə təchiz edilməlidir.

1.5.11. Kompyuterlə məşğələlər keçirilən otaqlarda süni işıqlanma işığın ümumi bərabər paylanması sistemləri ilə təmin edilir.

1.5.12. Bir otaqda eyni zamanda lüminessent və közərmə lampalarından istifadə edilməməlidir. Yeni tipli lampalardan və çiraqlardan istifadəyə yalnız onlar qanunvericiliklə müəyyən edilmiş texniki tələblərə uyğun olduğu zaman icazə verilir.

1.5.13. Uşaqların daim olduğu otaqlarda qapalı elektrik açarları və rozetkalar döşəmə səviyyəsindən 1,8 m hündürlükdə quraşdırılmalıdır. İdman zallarında çiraqlar və pəncərələr mühafizə qurğuları ilə təchiz edilməlidir.

1.5.14. Soyuq iqlimli rayonlarda əsas otaqların ümumi işıqlanma sistemində ultrabənövşəyi şüalanma mənbələri quraşdırıla bilər.

1.5.15. Süni işıqlandırma mənbələri işlək vəziyyətdə saxlanılmalıdır. Səs-küy yaradan lüminessent lampaları təcili olaraq yenisi ilə əvəzlənməlidir. Sıradan çıxmış və yanmış lüminessent lampaları xüsusi ayrılmış sahədə yığılır və məktəbəqədər təhsil müəssisəsinin ərazisindən kənarlaşdırılır.

1.5.16. Pəncərə şüşələrinin, mühafizə armaturunun və çiraqların təmizlənməsi ildə 2 dəfədən az olmayaraq həyata keçirilməlidir.

1.5.17. Qida blokunun istehsal sahələrində işıqlanma mənbələrinin bişirmə sobaları, texnoloji avadanlıqlar və emal masaları üzərində yerləşdirilməsinə yol verilmir. İşıqlandırma cihazları mühafizə armaturuna malik olmalıdır.